

Landsforeningen Autismes

Inklusionsundersøgelse 2019

Hele 35 % af børn med autisme går på nuværende tidspunkt ikke i skole, og har det der i fagtermer hedder skolevægning.

Flere børn med autisme går ikke i skole

Så simpel er konklusionen på Landsforeningen Autismes inklusionsundersøgelse. Hele 35 % af børn med autisme går på nuværende tidspunkt ikke i skole på grund af mistrivsel eller forkert skoletilbud, og har det der i fagtermer hedder *Skolevægring*. Det er en stigning fra 28 %, da Landsforeningen Autisme gennemførte undersøgelsen i 2016.

”Børn med autisme bliver ekskluderet i skolesystemet. Kommunerne har forsat ikke fået vendt udviklingen, og der er forsat alt for mange børn med autisme, der ikke har et skoletilbud, som de kan holde ud at være i.” – Heidi Thamestrup formand, Landsforeningen autisme.

Det er hele 15 % af respondenterne i Landsforeningen Autismes undersøgelse, der angiver at deres børn ikke har været i skole i over et år. Det er det højeste antal siden 2016.

Undersøgelsen er lavet blandt 1401 respondenter, der er forældre til børn med autisme. Den har været udsendt til Landsforeningen Autismes medlemmer, men er også delt via sociale medier.

Negative oplevelser med skolen

Respondenterne i undersøgelsen vurderer i lighed med tidlige års undersøgelser, at deres børn har et negativt forhold til skolen. 40 % af respondenterne vurderer at deres børn har et negativt forhold til skolen, mens 36 % vurderer det positivt og 24 % vurderer det neutralt.

Lidt mere end halvdelen 53% af forældrene vurderer, at deres børn har konflikter i skolen. Et tal, der er faldt en smule de sidste par år.

”Det er tydeligt for mig, at skolerne har alvorlige problemer, når det kommer til at kunne rumme børn med autisme. I mange tilfælde bliver de alvorlige problemer, så alvorlige at børnene helt opgiver skolen.” siger Heidi Thamestrup.

I undersøgelsen har forældrene haft mulighed for at uddybe deres svar, her giver flere forældre udtryk for, at deres børn i dag har et neutralt syn på skolen, fordi det tidligere har været meget negativt:

”traumer” fra tidligere skoletilbud (folkeskole 0.-4. klasse og friskole fra 4.-5. klasse) med mobning lægger som en tung dyne over vores datters syn på skole. Har et neutralt syn på sit nuværende skoletilbud, men det overskygges af tidligere oplevelser” skriver en forældre i undersøgelsen.

Med denne undersøgelse forsøger Landsforeningen Autisme at give et overblik over hvordan skoleforholdene er for børn med autisme i Danmark.

Undersøgellesdesign

Den årlige inklusionsundersøgelse har Landsforeningen Autisme foretaget gennem en årrække. I dette års undersøgelse tager vi udgangspunkt tidligere års spørgeskema og struktur. Der er dog foretaget små justeringer i forbindelse med erfaringer fra tidligere undersøgelser – med det fokus at skabe en forbedring af undersøgelsen. Kapitlet er inddelt således, at det første afsnit vil tage udgangspunkt i undersøgelsens genstandsfelt. Det andet afsnit har fokus på de metodiske problematikker ved undersøgelsen. Det tredje afsnit vil have sit udgangspunkt i undersøgelses datagrundlag og empiri. Disse afsnit vil senere danne grundlaget for en større gennemgang af undersøgelsens resultater.

Undersøgelsesfelt

Denne undersøgelse ønsker at skabe et overblik over skolevægringsproblematikken. Landsforeningen Autisme modtager dagligt henvendelser fra vores medlemmer, som har et barn der står udenfor skolen. Undersøgelsen belyser problematikken med skolevægning hos børn med autisme. Ved at denne undersøgelse er foretaget gennem flere år, så vil der tages udgangspunkt i perioden 2016-2019.

Derfor har vi ønsket at alle, der har et barn med autisme i et skoletilbud fik muligheden for at deltage i denne undersøgelse. Derfor har alle haft mulighed for at deltage i denne undersøgelse desuagtet af om de er medlem af Landsforeningen Autisme. Vi har derfor sendt undersøgelsen ud på de sociale medier med ønsket om at alle fik muligheden for deltage. Det har været vigtigt for undersøgelsen, at vi fik så mange besvarelser som muligt, da dette vil give retmæssigt billede af, hvor stort et problem skolevægning er.

Hvis der sammenlignes med tidligere års inklusionsundersøgelser i perioden fra 2016-2019, så har der ikke været under 1000 respondenter i undersøgelsen. Nedenstående tabel opsummerer, hvor mange der tidligere og i år har deltaget i undersøgelsen.

År	2016	2017	2018	2019
Antal respondenter	1019	1634	1139	1401

Antallet af respondenter giver en indikation af, at der er stor interesse for deltagelse i undersøgelsen. De mange besvarelser vil senere blive anvendt til gennemgang af undersøgelsen resultater.

Spørgeskemaet er udarbejdet med fokus på forskellige problematikker, som inklusion medfører herunder skolevægning. Derfor indeholder spørgeskemaet flere emner og svarkategorier, da det giver mulighed for respondenterne at give så konkret en besvarelse som mulig. Ligeledes, så har respondenterne også mulighed for at uddybe sit svar med bemærkninger, såfremt det har været et ønske hos respondenterne.

Metode

I forbindelse med hvervningen af respondenterne opstår der nogle metodiske overvejelser, som vi er opmærksomme på. For som i tidligere år, har undersøgelsen været åben og tilgængelig via vores Facebookside og hjemmeside.

Det betyder, at vi ikke har kunne vide hvem respondenterne er, da det muligvis ikke er de samme personer som deltog tidligere i undersøgelser. Det er vi opmærksomme på ved indsamlingen af empirien og de senere resultater. Men resultaterne fra dette års undersøgelse vil kunne give en indikation af, hvor stor en problematik skolevægning er.

Med tanke på de metodiske overvejelser undersøger vi den generelle udvikling. Vores formål er at finde tendenser på området - med ønsket om at belyse en problematik, som vi dagligt bliver mindet om af vores medlemmer.

Datagrundlag

I dette års inklusionsundersøgelse har 1401 personer deltaget, hvilket til sammenligning fra tidligere år må betragtes som yderst tilfredsstillende. Dette vil danne grundlaget for undersøgelsens resultater til senere belysning af udviklingen og tendenserne om skolevægning. Hvilket leder op til undersøgelsens næste kapitel, hvor resultater og udviklingen på området gennemgås.

Resultater fra undersøgelsen

I dette kapitel gennemgås undersøgelsens resultater i perioden 2016-2019. Kapitlet er inddelt således, at det første afsnit vil omhandle den generelle udvikling af skolevægning i perioden 2016-2019. Dernæst, belyser vi barnets opfattelse af sin egen skolegang. I tredje afsnit belyser vi om barnet oplever konflikter i skoletiden. I det fjerde og sidste afsnit undersøger vi om barnet har samme antal timer som deres klassekammerater.

Skolevægning generelt i perioden 2016-2019

Nedenstående tabel viser den generelle udvikling af skolevægning i årene 2016-2019. Vi har samlet alle ja-besvareelserne i én samlet kategori efter undersøgelsesernes afslutning. Det er gjort for at give et mere overordnet overblik af problematikken.

	2016	2017	2018	2019
Nej	72%	67%	65%	65%
Ja - mindre end en måned	8%	7%	7%	6%
Ja - mellem en måned og seks måneder	8%	10%	9%	8%
Ja - mellem seks måneder og et år	5%	6%	6%	6%
Ja mere end et år	7%	9%	14%	15%
Ja (samlet)	28%	33%	35%	35%

* Som følge af afrunding summerer tallene mellem 100 og 101

Når vi ser nærmere på den generelle udvikling af skolevægning, så svarede 28 % i 2016, at deres barn var i skolevægning på daværende tidspunkt. Til sammenligning, svarede over en tredjedel, 35 % af respondenterne i 2019, at deres barn er i skolevægning.

Resultaterne viser, at der blandt børn/unge med autisme er en stor stigning i antallet af børn med skolevægning i årene 2016-2018 – hvor der fra 2018-2019 er samme antal. Tendensen er, at skolevægning er en stor problematik, som fylder blandt forældrene. Resultaterne viser også en stigning i antallet af børn, der er i skolevægning i mere end 1 år. I 2016 svarede 7 % at deres barn havde haft skolevægning i mere end 1 år. I 2019 er det tal steget til hele 15 %, hvilket viser flere børn fastholdes i skolevægning.

Det fremgår af bilag 1, at der er sket en udvikling i respondenternes besvarelser i forhold til skolevægring. I 2016 besvarede 432 respondenter ikke spørgsmålet vedrørende skolevægring ud af 1019 personer. Anderledes forholder det sig i 2019, hvor kun 44 respondenter ikke besvarede spørgsmål ud af samlet 1401 personer. Forklaringen kan skyldes, at skolevægring som begreb ikke var kendt af undersøgelsespersonerne før. Skolevægring som fagbegreb er først indenfor de seneste år blevet brugt i sammenhængen med børn der ikke tør at gå i skole.

Til at uddybe undersøgelsens resultater, tager vi udgangspunkt i respondenternes bemærkninger til at underbygge og nuancere resultaterne. Nedenstående udvalgte eksempler er skrevet af respondenterne selv, og er taget fra inklusionsundersøgelsen 2019. Bemærkningerne er anonymiseret, således at respondenternes identitet ikke kan afsløres.

”Hun har på nuværende tidspunkt været hjemme på fuldtid i et år, og været skolevægrende i 2,5 år”
– Forældre til en pige på 15 år.

”Han har faktisk haft skolevægring det meste af sin skoletid. 3.-4. klasse delvist (30-50%) fravær og fuldtids i næsten 4 år” – Forældre til en dreng på 15 år.

”Siden foråret 2014” – Forældre til en dreng på 15 år.

”Mit barn kommer i skole 1-3 gange om ugen i få timer. Hun fik plads på specialskole i marts 2018, men startede først august 2018 pga. belastningsreaktion og skolevægring. Skolevægring er fortsat tilstede men det lykkes at få hende i skole under forudsætning af, at jeg er med” – Forældre til en pige på 11 år.

”Vi er gået ind i 4. år” – Forældre til en pige på 12 år.

”19 måneder fordelt på tre år hvor kommunen har lavet lappeløsninger, eller intet foretaget sig” – Forældre en dreng på 16 år.

”Han har udviklet angst, og det tog kommunen over et år om at reagere på 2 underretninger udarbejdet af skolen i samarbejde med os” – Forældre til en dreng på 13 år.

”Vi holder fast i at han skal i skole hver dag, men flere gange om ugen går han tidligere hjem - han kan ganske enkelt ikke overskue så mange timer. Emneuger har han det meget skidt med og kommer som regel med mor på arbejde i stedet for” – Forældre til en dreng på 14 år.

”Nej, heldigvis. Vi tror at han er reddet af at vi tog kampen FØR han knækkede. Vi holdt ham hjemme, når vi skønnede det var nødvendigt UANSET hvad skolen sagde” – Forældre til en dreng på 8 år.

”Det er ikke første periode. Der har tidligere været en skolevægringsperiode på næsten et år. Der blev bevilget specialklasse på samme skole. Der lykkedes det at komme afsted på deltid inden sommerferien og et par uger efter. Nu skolevægring igen” – Forældre til en dreng på 16 år.

Ovenstående er kun et udsnit af de bemærkninger respondenterne er kommet med. Bemærkningerne fra forældrene underbygger de store problemer, der er ved skolevægring. Det skal tilføjes, at Landsforeningen Autisme på daglig basis hører om nye eksempler om skolevægring. Mange forældre er presset med skolevægrende børn, og overskuddet har muligvis ikke været der til at besvare dette spørgeskema. Derfor kan denne problematik have et større omfang end resultaterne antyder.

Hvordan opfatter dit barn sin skolegang?

Nedenstående tabel viser for perioden 2016-2019, hvordan respondenter vurderer, deres barn opfatter sin egen skolegang. Som i ovenstående afsnit har vi medtaget kommentarer fra respondenterne.

	2016	2017	2018	2019
Positivt	40%	33%	36%	36%
Neutralt	24%	24%	23%	24%
Negativt	36%	43%	41%	40%

Når vi tager udgangspunkt i de børn som opfatter deres skolegang negativt, kan vi se en stigning i perioden fra 2016, hvor 36% var kede af skolen – til 2019, hvor det er hele 40%. Det skal dog nævnes, at der indenfor den valgte periode opleves både stigninger og fald. Tendensen blandt respondenterne er, at den negative opfattelse er overrepræsenteret sammenlignet med de to andre kategorier. Den altoverskyggende grund kan skyldes mistro i det nuværende skoletilbud.

Ser vi på børn fordelt på skoletilbud, kan vi se, at 44 % af børn i almen- og specialklasser i folkeskolen er kede af deres skolegang – det samme gælder kun for 27 % af børn i specialskoler.

Når der ses nærmere på de bemærkninger, som respondenterne har givet i forbindelse med besvarelsen af spørgsmålet fremgår det af bilag 2, at 497 respondenter har givet yderligere forklaring på deres svar. Se uddrag af kommentarer fra undersøgelsen 2019.

”Nogle dage neutralt, andre dage er det meget negativt” – Forældre til en dreng på 12 år.

”I dag overvejende positivt, men det har det ikke været i flere år” – Forældre til en dreng på 15 år.

”Men også negativt set i lyset af skolevægningen og det at der gik alt for lang tid inden vi fik hjælp. Han har været rigtig glad for sin skole og centerafdelingen er et super sted med rigtig dygtige lærere”
– Forældre til en dreng på 16 år.

”Mega svært. 2 1/2 års skolevægning Meget lidt i skole” – Forældre til en pige på 14 år.

”Har skolevægning af flere omgange, har ikke været på fuld tid i 15 måneder” – Forældre til en dreng på 9 år.

”Både og ... Det kræver et KÆMPE indsats fra min side til at holde fokus min søns læring. Personalet har ikke ressourcer til at løfte opgaven. Samtidig er det en daglig frustration for min søn at ikke hører til nogle steder” – Forældre til en dreng på 15 år.

”Min datter er stadig så påvirket, at vi ikke kan køre forbi den tidligere skole” – Forældre til en pige på 9 år.

Ovenstående bemærkninger fra respondenterne viser, at der er stor forskel hos forældrenes vurdering af deres børns opfattelse af skolegangen. Flere bemærkninger, herunder de oplyste, viser at flere opfatter deres skolegang som noget negativt – og direkte traumatiserende.

Oplever dit barn konflikter i skoletiden?

Det næste spørgsmål vi ønsker at belyse i undersøgelsen er, om respondenternes barn oplever konflikter i skoletiden. Nedenstående tabel viser, at der indenfor besvarelserne kan ses en gennemgående tendens, at mange børn med autisme oplever konflikter.

Det understreger at på trods af udsving i tallene i perioden 2016-2019, så ligger antallet af børn med konflikter i løbet af skoledagen – konstant højt.

	2016	2017	2018	2019
Ja	52%	58%	57%	53%
Nej	48%	42%	43%	47%

Har jeres barn samme antal timer som klassekammeraterne?

I dette afsnit ønsker vi at belyse om respondenternes børn har samme timetal, som deres skolekammerater. Ved at medtage dette spørgsmål kan det give en indikation af, hvorvidt der befinder sig en iboende problematik i skolen – selvom barnet ikke på nuværende tidspunkt er helt ude af skolen. Nedenstående tabel opsummerer udviklingen indenfor dette spørgsmål i perioden 2016-2019. I 2019 har vi tilføjet en ekstra svarkategori på opfordring fra flere forældre, hvis barn er udenfor skoletilbud. Dette er også gjort med tanken om at få en større forståelse for, hvilke børn der går i skole med et reduceret time antal og andre, hvor der er tale om decideret skolevægning.

	2016	2017	2018	2019
Ja - mit barn har en fuld skoledag	69%	62%	53%	50%
Nej - mit barn har reduceret antal timer	31%	38%	47%	35%
Mit barn går ikke i skole lige nu (skolevægning)				15%

Tabellen viser en direkte stigning fra 2016-2018, i antallet af børn, der har et reduceret antal timer. Denne udvikling ser ikke ud til at stoppe og tendensen er, at flere børn oplever en reduktion i timeantallet for stadig at være en del af deres skoletilbud. Med den nye svarmulighed giver det i 2019 et nuanceret billede af, hvilke børn der har et reduceret antal timer – og hvilke der er i skolevægning.

Nedenstående bemærkninger er tilkommet i forbindelse med respondenternes besvarelser af spørgeskemaet, og skal bidrage til en yderligere nuancering af deres besvarelser.

”Skolen forsøgte reduceret skema med fri en time før andre. Var absolut ingen succes da hun ville blive med de andre” – Forældre til en pige på 11 år

”Men vi arbejder på at få nedsat timetallet en lille smule. Eneste hindring er nu den lange sagsbehandling i kommunen - og måske et nej til at det kan lade sig gøre, da jeg har søgt om tabt arbejdsfortjeneste for at kunne hente og være sammen med ham, når han ikke er i skole” – Forældre til en dreng på 12 år

”Han er oppe på skolen hver mandag, onsdag og fredag morgen sammen med mor. Vi er der i 15. Minutter hver mandag og fredag. Vi hilser på en lærer. Onsdag spiller han kort med en lærer i 20 minutter. Ingen reel undervisning. Ingen afgangsprøver. Heller ikke i 9. Klasse” – Forældre til en dreng på 16 år

”Efter et halvt år på specialskolen blev hans skema reduceret fra 35 til 25 timer om ugen (pga. stress/voldsom belastning), men for knapt fire måneder siden endte han alligevel med fuld skolevægring igen” – Forældre til en dreng på 13 år

”Der er ikke aftalt reduktion, men da han af og til udtrættes har han dage hvor han bliver hjemme efter behov” – Forældre til en dreng på 13 år

Det fremgår af besvarelserne, at flere børn har haft et reduceret antal timer indtil der opstår skolevægring. Mange børn med autisme bliver presset af et langt skoleskema, som i yderste konsekvens kan lede til skolevægring. Det understøtter, at skolevægring er en problematik, og flere børn kan ikke være i deres skoletilbud.

Bilag:

Bilag 1: Skolevægning

Inklusion i folkeskolen 2016

Har dit barn skolevægning nu? (nægter at gå i skole)

Answer Choices	Responses	
Nej	72%	423
Ja - mindre end en måned	8%	47
Ja - mellem en måned og seks måneder	8%	46
Ja - mellem seks måneder og et år	5%	30
Ja mere end et år	7%	41
Andet (angiv venligst)		135
	Answered	587
	Skipped	432

Inklusion i folkeskolen 2017

Har dit barn skolevægning nu? (nægter at gå i skole)

Answer Choices	Responses	
Nej	67%	641
Ja - mindre end en måned	7%	70
Ja - mellem en måned og seks måneder	10%	91
Ja - mellem seks måneder og et år	6%	60
Ja mere end et år	9%	88
Andet (angiv venligst)		238
	Answered	950
	Skipped	684

Inklusion i folkeskolen 2018

Har dit barn skolevægning nu? (nægter at gå i skole)

Answer Choices	Responses	
Nej	65%	710
Ja - mindre end en måned	7%	72
Ja - mellem en måned og seks måneder	9%	95
Ja - mellem seks måneder og et år	6%	67
Ja mere end et år	14%	154
Andet (angiv venligst)		271
	Answered	1098
	Skipped	41

Inklusion i folkeskolen 2019

Har dit barn skolevægtring nu? (nægter at gå i skole)

Answer Choices	Responses	
Nej	65%	887
Ja - mindre end en måned	6%	77
Ja - mellem en måned og seks måneder	8%	105
Ja - mellem seks måneder og et år	6%	87
Ja mere end et år	15%	201
Bemærkninger		339
	Answered	1357
	Skipped	44

Bilag 2: Opfattelse af skolegang

Inklusion i folkeskolen 2016

Hvordan opfatter dit barn sin skolegang:

Answer Choices	Responses
Positivt	40% 240
Neutralt	24% 147
Negativt	36% 218
Uddybende kommentarer	247
	Answered 605
	Skipped 414

Inklusion i folkeskolen 2017

Hvordan opfatter dit barn sin skolegang:

Answer Choices	Responses
Positivt	33% 322
Neutralt	24% 231
Negativt	43% 422
Uddybende kommentarer	395
	Answered 975
	Skipped 659

Inklusion i folkeskolen 2018

Hvordan opfatter dit barn sin skolegang:

Answer Choices	Responses
Positivt	36% 396
Neutralt	23% 252
Negativt	41% 450
Uddybende kommentarer	435
	Answered 1098
	Skipped 41

Inklusion i folkeskolen 2019

Hvordan opfatter dit barn sin skolegang:

Answer Choices	Responses
Positivt	36% 490
Neutralt	24% 320
Negativt	40% 547
Bemærkninger	497
	Answered 1357
	Skipped 44

Bilag 3: Konflikter i skoletiden

Inklusion i folkeskolen 2016

Oplever dit barn konflikter i skoletiden

Answer Choices	Responses	
Nej	48%	283
Ja	52%	309
Andet (angiv venligst)		179
	Answered	592
	Skipped	427

Inklusion i folkeskolen 2017

Oplever dit barn konflikter i skoletiden

Answer Choices	Responses	
Nej	42%	401
Ja	58%	554
Andet (angiv venligst)		274
	Answered	955
	Skipped	679

Inklusion i folkeskolen 2018

Oplever dit barn konflikter i skoletiden

Answer Choices	Responses	
Nej	43%	433
Ja	57%	584
Andet (angiv venligst)		292
	Answered	1017
	Skipped	122

Inklusion i folkeskolen 2019

Oplever dit barn konflikter i skoletiden?

Answer Choices	Responses	
Nej	47%	598
Ja	53%	673
Bemærkninger		354
	Answered	1271
	Skipped	130

Bilag 4: Antal timer som klassekammeraterne

Inklusion i folkeskolen 2016

Har jeres barn samme antal timer som klassekammeraterne

Answer Choices	Responses	
Ja - mit barn har en fuld skoledag	69%	420
Nej - mit barn har reduceret antal timer	31%	185
Andet (angiv venligst)		145
	Answered	605
	Skipped	414

Inklusion i folkeskolen 2017

Har jeres barn samme antal timer som klassekammeraterne

Answer Choices	Responses	
Ja - mit barn har en fuld skoledag	62%	608
Nej - mit barn har reduceret antal timer	38%	367
Andet (angiv venligst)		254
	Answered	975
	Skipped	659

Inklusion i folkeskolen 2018

Har jeres barn samme antal timer som klassekammeraterne

Answer Choices	Responses	
Ja - mit barn har en fuld skoledag	53%	561
Nej - mit barn har reduceret antal timer	47%	495
Andet (angiv venligst)		287
	Answered	1056
	Skipped	83

Har jeres barn samme antal timer som klassekammeraterne?

Answer Choices	Responses	
Ja - mit barn har en fuld skoledag	50%	657
Nej - mit barn har reduceret antal timer	35%	453
Mit barn går ikke i skole lige nu (skolevægning)	15%	203
Bemærkninger		296
	Answered	1313
	Skipped	88